

Introduktion

Velkommen til det ottende nummer af *Tidsskrift for Medier, Erkendelse og Formidling*, hvor vi bringer fire artikler. Vi lægger ud med James Lynden og Teis Rasmussens artikel "Exploring the impact of 'read receipts' in Mobile Instant Messaging" (MIM). Her undersøger de betydningen af 'read receipts' (dvs. markeringer af, om en besked er blevet læst) for deltagernes opfattelse af kommunikationen gennem online medier som Facebook Messenger, Snapchat, WhatsApp m.fl. Gennem en kombination af en eksplorativ kvalitativ interviewundersøgelse og en kvantitativ survey påviser de, hvordan såvel afsendere som modtagere påvirkes af information om, hvorvidt meddelelser er blevet åbnet og læst af modtageren. Psykologiske reaktioner viser sig bl.a. ved, at afsenderen kan opleve en følelse af at blive ignoreret ved manglende svar og kan begynde at tjekke, hvornår modtageren sidst var online. Modtageren kan opleve skyldfølelse, indtil beskeden er blevet besvaret, ligesom han eller hun føler et generelt pres for at besvare beskeden hurtigt. Modtageren kan også ændre sin adfærd ved at undlade at åbne en besked for dermed ikke at være underlagt et pres på at svare øjeblikkeligt. Videre kan deltagerne opleve, at kommunikationen gennem MIM-medier virker påtrængende og kræver, at de er til rådighed for andre. Undersøgelsen viser også, at de følelses- og adfærdsmæssige reaktioner også er afhængig af konteksten, herunder hvor tætte relationer deltagerne har til hinanden, og hvad formålet med kommunikationen er. Gennem 'read receipts'-funktionen griber MIM-medier således ind i de måder, hvorpå mennesker vedligeholder sociale relationer og kommunikerer med hinanden.

I Nicklas Banke Jensens artikel "When the past came back to haunt the French: Otherness, stereotypes, and structures of sympathy in *Caché* and *Un Prophète*" får vi en komparativ analyse af to film, der hver på sin måde problematiserer opfattelser af 'de fremmede'. Med afsæt i Murray Smiths begreb om sympati-strukturer demonstreres det, hvordan filmene på ganske forskellig vis skaber empati og sympati med filmenes hovedpersoner og derigennem giver tilskueren en forskellig position i forhold til stereotyper om arabiske immigranter og deres efterkommere i Frankrig. I filmen *Caché* er det den hvide og veletablerede

George, hvis synsvinkel vi følger, men gradvist viser hans forestillinger om truende arabere at være en paranoid drøm, der dækker over hans egen fordomsfulde og aggressive adfærd over for fremmede. I tillæg til den manifesterede handling kan *Caché* læses som en allegori over Frankrigs behandling af algeriere, sådan som det også kom til udtryk i 1961-massakren i Paris. I filmen *Un Prophète* følger vi den yngre, arabiske mand Malik, der under sit fængselsophold tvinges af korsikanske mafiamedlemmer til at begå mord, men siden vokser i det kriminelle hierarki og vender sig mod korsikanerne. Selvom Malik på mange måder kan siges at inkarnere stereotypen på den kriminelle og voldelige indvandrer, bliver tilskueren i kraft af filmens sympatistrukturer empatisk over for Malik, idet hans handlinger fremstår som påtvungne af et racistisk og voldeligt system. Begge film rummer således en kritik af udbredte forestillinger om den arabiske 'fremmede', men den kritiske position skabes i kraft af ganske forskellige narrative strategier og sympatistrukturer.

Sergej Milanovics artikel "What everyone needs to know about happiness research" bidrager med en filosofisk orienteret diskussion af lykkeforskning med afsæt i en kritik af lektor Christian Bjørnskovs bog "Lykke" i serien *Tænkepauser* fra Aarhus Universitetsforlag. Christian Bjørnskovs fremstilling er baseret på den udbredte tilgang til forskning i lykke, hvor man gennem empirisk afdækning af menneskers egen subjektive forståelse af tilfredshed med livet skaber et indeks for lykke. Denne tilgang rummer ifølge Sergej Milanovic en række problemer. For det første giver den ikke indsigt i, hvorvidt menneskers oplevelse af egen lykke har et reelt grundlag; de kan basere deres vurdering på utilstrækkelig information om deres reelle livssituation, og dermed kunne deres vurdering være anderledes, hvis de havde en mere substantiel viden. Et menneskes lykke kan vise sig at være baseret på en løgn kolporteret af fx nære familiemedlemmer eller statslig propaganda. For det andet tager denne tilgang ofte afsæt i en problematisk empirisk metode, hvor udsagn om egen tilfredshed med livet kan være foranlediget af forskellige korttidsfaktorer, hvorfor der i realiteten ikke gives svar, der afspejler en velovervejet vurdering af ens egen situation set i et længere perspektiv. I lyset heraf peger Sergej Milanovic på behovet for at udvikle en forskning, der i højere grad inkluderer en reel eller autentisk dimension af lykke, og han argumenterer for, at det græske eudaimonia-begreb om lykke er en velegnet kandidat, der også kan inkludere en normativ dydsdimension i forståelsen af lykke. Eudaimonia-begrebet er imidlertid blevet kritiseret for at være for spekulativt og normativt til at vejlede konkrete undersøgelser. I

lyset heraf diskuteres det afslutningsvist, hvordan dimensioner fra eudaimonia-begrebet kan indarbejdes i en livstilfredshedsskala, så disse begrænsninger i den empiriske anvendelighed kan overvindes.

Den fjerde og sidste artikel i dette nummer er skrevet af Katrine Høghøj: "På kanten af det symbolske – en gentænkning af Lévi-Strauss' strukturelle antropologi". Udgangspunktet for artiklen er en utilfredshed med den poststrukturalistiske reception af Lévi-Strauss' strukturalistiske antropologi, hvor han ansues som et eksempel på strukturalismens formalistiske og objektiverende videnskabsideal. Ikke mindst i USA blev han først læst gennem poststrukturalistiske briller og i kraft af denne simplificerende reception var hans teoretiske bidrag i realiteten 'død ved ankomsten'. Katrine Høghøj foretager en genlæsning af Lévi-Strauss og inddrager især hans kritik af Sartres eksistentialistiske antropologi og inspirationen fra Marcel Mauss for derigennem at påvise, Lévi-Strauss ærinde var et andet, end poststrukturalismen har gjort det til. Lévi-Strauss' bidrag er både mere fundamentalt og nuanceret. Det er ikke en antropologisk teori om menneskenes samfund, men skal snarere forstås som en afklaring af grundbetingelserne for antropologien, en videnskabsteori for, hvordan sammenlignende analyse af kulturer kan lade sig gøre. Antropologiens paradoksale projekt, dens ambitionen om at forstå det fremmede som fremmed, er kun mulig, hvis man inddrager de latente, underliggende strukturer bag kulturelle fænomener. Ritualer, myter og traditioner kan genfindes i alle samfund, men de må forstås sociologisk og ikke psykologisk, nærmere bestemt som funderet i kollektivt ubevidste strukturer, der er genkomne på tværs af samfund. Men de symbolske systemer, som artikuleres gennem disse, er ikke endegyldigt fastlagte, men dynamiske. På denne måde overskrider Lévi-Strauss både reduktionismen, som præger den antropologi, der har normativt afsæt i det vestlige, moderne menneske, og den empirisme, der gør antropologien til en række kuriøse skildringer af andre kulturer.

Tidsskriftet redigeres af en uafhængig redaktion ved Institut for Medier, Erkendelse og Formidling på Københavns Universitet, og det udgives på en online, open access platform ved Det Kongelige Bibliotek. Det er åbent for bidrag inden for fagområderne film- og medievidenskab, kommunikation og it, filosofi, pædagogik og retorik. I tidsskriftet ser vi det som en særlig opgave at stimulere talentudvikling blandt studerende og yngre forskere. Det betyder, at vi

gør en ekstra indsats for at få ældre studerende og yngre forskere til at publicere videnskabelige artikler og inddrage dem i det redaktionelle arbejde. Hvis du ønsker at bidrage til tidsskriftet, kan du læse nærmere om formalia og andre krav til manuskript på vores hjemmesider: <http://mef.ku.dk/forskning/mef-journal/>

God læselyst!

Redaktionen, 15. februar 2017.

Deniz Duru, post. doc.

Sabrina Ebbersmeyer, lektor

Kathrine Mørch Groth, redaktionssekretær

Stig Hjarvard, professor

Christian Kock, professor

Petar Mitric, ph.d.-studerende

Bolette Moldenhawer, lektor

Malene Kubstrup Nelausen, ph.d.-studerende

Josefine Lomholt Pallavicini, ph.d.-studerende

Kjetil Sandvik, lektor

Thea Sejr, undervisningsassistent